

24.

Ink. 2012-04-23

Dnr: 325-663/2012

Till: LF

Motion av Karin Rågsjö (V) om tio kraftfulla insatser mot barnfattigdomen i Stockholms stad med sikte på en nollvision

Barnfattigdomen i staden ökar för första gången på länge. Nu krävs kraftfulla insatser mot barnfattigdomen. Alla barn har rätt till en skälig levnadsstandard enligt FN:s konvention för barnets rättigheter. Inget barn ska behöva oroa sig över att familjens pengar inte räcker till.

Tar vi utgångspunkt i statistiken för år 1997 eller år 2005 har barnfattigdomen minskat i Stockholm, men i de senaste siffrorna ser vi en ökning. Enligt Rädda Barnens årsrapport 2012 har andel barn 0-17 år i ekonomiskt utsatta hushåll ökat från 14,4 till 15,3 procent i staden mellan 2008 och 2009, inte bara i enstaka områden utan i 17 av 18 stadsdelar. Detta är en långsiktig förändring vet vi inte, däremot vet vi att långsiktigt ökar inkomstskillnaderna. År 1991 varierade barnfattigdomen mellan 52,1 och 9,9 % jämfört med 55,8 och 6,1 % år 2009. I ett 20-årsperspektiv har skillnaderna mätt i andel barnfattigdom ökat med 7,5 procentandelar. För 20 år sedan var barnfattigdomen inte mycket större på Norrmalm än i Vantör. Idag har Vantör mer än tre gånger så många fattiga barn än Norrmalm. För 20 år sedan hade Älvsjö hälften så många fattiga barn som Vantör och nu mindre än en fjärdedel.

Idag liksom för 20 år sedan bor flest fattiga barn i stadsdelar som ingår i Järvalyftet och Söderortsvisionen. Här har barnfattigdomen också ökat mest mellan 2008 och 2009. Av de fem stadsdelarna är det bara Spånga-Tensta som 2009 har en lägre barnfattigdom än 1991.

Tabell 1 Stadsdelar med högst (Källa: Rädda Barnen)

	2009	2008	jämför 2008-2009	1991	jämför 2009 - 1991
Rinkeby	55,8 %	51,9 %	+3,9	52,1 %	+3,7
Skärholmen	29,4 %	25,4 %	+4,0	22,9 %	+6,5
Spånga-Tensta	29,4 %	27,7 %	+1,7	33,5 %	-4,1
Kista	29,0 %	27,3 %	+1,7	28,6 %	+0,4
Vantör	27,1 %	25,7 %	+1,4	24,7 %	+2,4
Farsta	16,7 %	15,8 %	+0,9	20,4 %	-3,7
Hässelby-Vällingby	16,1 %	14,7 %	+1,4	12,5 %	+3,6
Skarpnäck	15,0 %	14,7 %	+0,3	24,2 %	-9,2

Tabell 2 Stadsdelar med lägst barnfattigdom (Källa: Rädda Barnen)

	2009	2008	jämför 2008-2009	1991	jämför 2009 - 1991
Älvsjö	6,1 %	5,7 %	+0,4	11,6 %	-5,5
Bromma	6,6 %	6,2 %	+0,4	9,9 %	-3,3
Katarina-Sofia	6,8 %	6,1 %	+0,7	19,1 %	-12,3
Kungsholmen	6,9 %	6,4 %	+0,5	19,6 %	-12,7
Hägersten	7,4 %	7,8 %	-0,4	16,2 %	-8,8
Norrmalm	7,8 %	7,7 %	+0,1	21,0 %	-13,2
Maria-Gamla stan	8,5 %	8,2 %	+0,3	19,7 %	-11,2
Östermalm	9,0 %	7,9 %	+1,1	16,8 %	-7,8
Liljeholmen	10,1 %	9,3 %	+0,8	21,4 %	-11,3
Enskede-Årsta	10,4 %	10,3 %	+0,1	18,9 %	-8,5

Statistiken visar tydligt att barnfattigdomen i Stockholms stad är en spegel av en tilltagande uppdelning i boende efter föräldrars inkomster. De rikaste barnhushållen drar ifrån medan de fattigaste sacker jämfört med medel- och höginkomsthushållen. Rädda Barnens undersökning visar också att skillnaden i ekonomisk utsatthet mellan barn med svensk respektive utländsk bakgrund fortsätter att vara markant och är mycket tydlig för barn där båda föräldrarna är födda i utlandet och där barnen och familjerna har kommit till Sverige under senare år. Barn till ensamstående föräldrar löper tre gånger så stor risk för ekonomisk utsatthet jämfört med barn som bor med båda sina föräldrar. Allra störst risk för ekonomisk utsatthet har barn som bor med ensamstående utlandsfödd förälder. Yngre barn är också mer utsatta än äldre barn.

Bostadssegregationen handlar om klass och arbetslöshet och måste motverkas med politiska åtgärder på alla nivåer. Staten måste förbättra stödet för ensamstående föräldrar och se till att a-kassan återigen blir en trygg tillgänglig försäkring mot arbetslöshet. Landstinget måste kraftigt utöka sitt förebyggande och uppsökande arbete i områden med hög ohälsa. Staden måste göra allt vad den kan för att förbättra situationen både kort- och långsiktigt för alla barn som idag lever i barnfattigdom. I grunden handlar det om att ha en politik för jämlikhet. Ju jämlikare samhälle ju bättre mår barnen. Barn jämför sig med varandra, i skolan och på fritiden. Att växa upp i ett hem med knapp ekonomi och sämre tillgång till sociala och kulturella resurser ger mycket sämre förutsättningar för ett gott vuxenliv. Barnen riskerar en nedsatt psykisk och fysisk hälsa som vuxna. De får sämre möjligheter till en bra utbildning.

Att Stockholms stad inte tar barnfattigdomen på allvar är tydligt. Vi ser inga nya insatser. Staden har inte ens haft en giltig plan för arbete enligt FN:s konvention om barnets rättigheter de senaste åren. Stadens åtgärder måste handla om att från stadsbyggnad, kultur- och idrottspolitik till utbildnings- arbetsmarknads- och socialpolitik. Det handlar om familjernas möjlighet att ta sig ur fattigdomen och samtidigt om barnens möjlighet till goda levnadsvillkor även om föräldrarna förblir arbetslösa och sjuka. I denna motion fokuserar vi på direkta insatser som gör barnens tillvaro tryggare och rättvisare, framförallt generella insatser i förskola, skola och fritid vilket är en viktig förebyggande verksamhet som inte pekar ut barn.

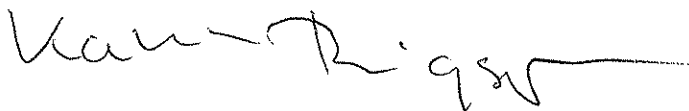
Vi föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ta fram en kommunal plan mot barnfattigdomen där bland annat följande punkter bör ingå:

1. **Barn ska inte vara hemlösa.** Alla barnfamiljer ska tillförsäkras ett tryggt boende. Inga barnfamiljer ska vräkas av vare sig kommunala eller privata bostadsföretag.
2. **Alla barn ska få ta del av förskolans pedagogiska verksamhet.** Uppsökande verksamhet startas i stadsdelar med låg inskrivning i förskolan. Barn med behov av särskilt stöd ska få mer hjälp, genom att den socioekonomiska omfördelningen i förskolan utökas och ses över som har gjort i skolan. Vårdnadsbidraget avskaffas.
3. **Alla barn ska få ta del av fritidshemmens omsorg och pedagogiska verksamhet** Personaltätheten ska utökas och barngrupperna minska. Uppsökande verksamhet startas i stadsdelar med låg inskrivning. En kvalitativt bra verksamhet efter skolan utjämnar barns möjlighet till en rik fritid. Tillgång till kvalificerad läxhjälp ska finnas.
4. **All verksamhet i skolorna oavsett huvudman ska vara avgiftsfri.** Frukost ska erbjudas i skolorna och matsäck vid utflykter alltid ordnas och finansieras av skolan. Idrottsdagar ska vara avgiftsfria. Skolresor ska inte finansieras med föräldraavgifter. Mellanstadieverksamheten (fritidsklubbarna) ska vara avgiftsfri och kvaliteten höjas.

5. **Alla elever ska ha rätt till en god skolgång.** Idag är det stora skillnader mellan skolor, klasser och elever. Staden ska satsa betydligt mera än idag på skolor med låga resultat. Kvalificerad kostnadsfri läxhjälp ska finnas på alla skolor. Elever som har oförklarad frånvaro ska följs upp och ges stöd att komma tillbaka till skolan. Flickor och pojkar som inte börjar eller hoppar av gymnasieskolan ska motiveras att fullfölja gymnasieskolan. Skolgången för unga som har försörjningsstöd eller är placerade ska särskilt uppmärksammas. Alla unga som vill ska erbjudas feriejobb.
6. **Dator och mobiltelefon är idag en naturlig del av barns och ungas tillvaro.** Skolorna ska se till att alla elever har tillgång till datorer i skolan och utanför skoltid om så krävs för skolarbetet. Behovet av ett höjt normbelopp där dator och mobiltelefon ingår i försörjningsstödet ska prövas.
7. **Alla barn och unga ska ha möjlighet till en rik fritid.** Kulturskolan ska vara avgiftsfri som vanliga skolan. En första åtgärd är att halvera avgifterna. Barn och unga ska ha fritt inträde till simhallarna. Ideella föreningar som prioriterar flickors och pojkars fritid ska få ökat ekonomiskt stöd. Avgifter till kollo ska sänkas för familjer med låga inkomster, på sikt ska kollo vara avgiftsfritt. Alla gymnasieungdomar ska få terminskort som gäller även kvällar och helger så att de kan röra sig fritt i staden, träffa vänner och ta del av stadens utbud.
8. **Fler vuxna ska finnas på fritidsgårdarna.** Stadsdelar där många barn inte utnyttjar de kostnadsfria verksamheterna som erbjuds ska undersöka orsakerna och arbeta för att flera flickor och pojkar tar del av de kulturella, idrottsliga och sociala aktiviteter som erbjuds. Jämställhetsarbetet på fritidsgårdarna ska prioriteras. Det ska alltid finnas spännande och kostnadsfria aktiviteter på skolloven.
9. **Stödgrupper ska finnas för alla barn** som har missbrukande föräldrar, föräldrar med psykisk ohälsa, föräldrar som sitter i fängelse och barn som har upplevt våld i familjen. Om det finns behov ska stödet även finnas under skolloven.
10. **Pröva om stadens riktlinjer för försörjningsstöd kan göras tydligare när det gäller barnperspektivet i handläggningen.** Prioritera implementering och uppföljning av barnperspektivet inom ekonomiskt bistånd.

Vi föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ta fram en kommunal, fullt finansierad och tidssatt plan mot barnfattigdomen enligt ovan som följs upp i samband med tertialrapporter och verksamhetsberättelse och som förstärks vid behov i samband med budgeten.

Stockholm den 23 april 2012

Karin Rågsjö (V)

